

POLISI CAMYMDDYGIAD A THRAIS RHYWIOL

Teitl: Polisi Camymddygiad a Thrais Rhywiol					
Fersiwn	Dyddiad cyhoeddi	Disgrifiad o'r Diwygiad	Awdur	Cymeradwywyd Gan a Dyddiad	Dyddiad yr Adolygiad Nesaf
1.0	Medi 2024	Rhifyn Cyntaf	Siobhan Coakley	QAC/Bwrdd Academaidd	Mehefin 2025

Cynnwys

Datganiad o fwriadau	2
Nodau	2
Diffiniadau	2
Cyfrinachedd	3
Datgelu a chymorth i Fyfyrywyr sy'n Adrodd ac yn Ymateb	3
Adrodd.....	4
Cyngor a chymorth i staff.....	5
Y broses ymchwilio	5
Pwyllgorau Disgyblu.....	5
Canllawiau ar Gymhwyso Sancsiynau	7

POLISI CAMYMDDYGIAD A THRAIS RHYWIOL

Datganiad o fwriadau

1. Mae'r Polisi Camymddygiad a Thrais Rhywiol yn ymwneud â phob digwyddiad o gamymddygiad a thrais rhywiol, cam-drin domestig ac ymddygiad gorfodol neu reoli.
2. Mae'r Brifysgol wedi ymrwymo i greu amgylchedd croesawgar a chynhwysol lle gall ein myfyrwyr, cydweithwyr a phartneriaid gydweithio, arloesi a ffynnu. Nid yw unrhyw fath o gamymddygiad neu aflonyddu rhywiol byth yn iawn.
3. Rydym yn cydnabod y niwed a'r effaith y mae camymddygiad a thrais rhywiol yn ei achosi, a'r effaith y gallai hyn ei chael ar astudiaethau myfyriwr yn y Brifysgol.
4. Ni fydd y Brifysgol yn goddef digwyddiadau o'r natur hwn, a bydd unrhyw adroddiad yn cael sylw teg a thrylwyr drwy'r Polisi hwn a'r Gweithdrefnau cysylltiedig.

Nodau

5. Nodau'r Polisi hwn a'r Gweithdrefnau a Chanllawiau cysylltiedig yw:
 - Sicrhau bod yr holl fyfyrwyr a staff yn ymwybodol o'u cyfrifoldebau mewn perthynas â chamymddygiad rhywiol.
 - Darparu dull teg, tryloyw a chyson ar gyfer adrodd, ymchwilio ac ymateb i honiadau o gamymddygiad rhywiol.
 - Sicrhau bod gwybodaeth am ffynonellau cymorth ar gael i unrhyw un sy'n profi neu'n cael ei gyhuddo o gamymddygiad rhywiol.

Diffiniadau

6. Mae camymddygiad a thrais rhywiol yn cwmpasu amrywiaeth o ymddygiadau annerbyniol o natur rywiol a gallant ddigwydd ar-lein yn ogystal ag wyneb yn wyneb. Gall gynnwys, ond nid yw'n gyfyngedig i:
 - Cymryd rhan, neu geisio cymryd rhan mewn cyfathrach rywiol neu weithred rywiol heb gydsyniad
 - Gweinyddu sylwedd er mwyn cymryd rhan mewn cyfathrach rywiol neu weithred rywiol heb gydsyniad
 - Tagu nad yw'n angheuol ar gyfer boddhad rhywiol
 - Tynnu lluniau personol/anwedus o berson arall heb eu cydsyniad, er enghraifft lluniau i fyny sgert
 - Rhannu, neu fygwth rhannu, deunyddiau rhywiol preifat person arall heb gydsyniad a/neu olygu delweddau i'w gwneud yn rhywiol gignoeth
 - Voyeuriaeth
 - Dangos organau rhywiol yn amhriodol i berson arall
 - Dilyn person arall dro ar ôl tro, mewn ffordd a allai wneud iddynt deimlo'n anghyfforddus
 - Gwneud sylwadau digroeso o natur rywiol
 - Gorfodaeth neu fwlio ag elfennau rhywiol
 - Troseddau rhyw plant, gan gynnwys meithrin perthynas amhriodol
 - Masnachu mewn pobl ar gyfer camfanteisio rhywiol
 - Gwahoddiadau a/neu ofynion rhywiol

Mae cam-drin domestig ac ymddygiad gorfodol neu reoli yn cynnwys digwyddiadau o ymddygiad sy'n rheoli, gorfodi, ymddygiad bygythiol, trais neu gam-drin rhwng y rhai sydd, neu sydd wedi bod, yn bartneriaid agos neu'n aelodau o'r teulu waeth beth fo'u rhywioldeb neu ryw. Gall hyn gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, gam-drin seicolegol, corfforol, rhywiol, ariannol a/neu emosiynol. Nid oes gwahaniaeth a yw'r ymddygiad yn cynnwys un digwyddiad neu ddilyniant o ymddygiad.

Cyfrinachedd

7. Cedwir cyfrinachedd, lle bo modd, wrth gymhwyso'r Polisi hwn, gan nodi:
 - Bydd staff perthnasol yn cael gwybodaeth sy'n angenrheidiol ac yn gymesur â'u rôl a'u cyfranogiad.
 - Mae'n bosibl y bydd angen rhannu gwybodaeth o natur sensitif gyda'r rhai sy'n ymwneud â'r achos.
 - Lle mae myfyriwr ar raglen sy'n arwain at gofrestrriad proffesiynol, efallai y bydd rhwymedigaethau datgelu ar y Brifysgol i'r corff allanol.
 - Mae'n bosibl y bydd angen i'r Brifysgol rannu gwybodaeth y tu allan i'r sefydliad os yw hyn yn angenrheidiol i ddiogelu'r partïon dan sylw, neu eraill, rhag niwed neu i atal trosedd rhag digwydd.
8. Rhaid i bob parti gadw gwybodaeth a ddatgelir iddynt fel rhan o'r broses yn gyfrinachol. Bydd unrhyw ddatgeliad anawdurdodedig o wybodaeth gyfrinachol, gan gynnwys recordio, copïo neu ddsbarthu recordiadau fideo/sain a gwaith papur sy'n gysylltiedig ag ymchwiliadau a gwrandawliadau, yn cael ei ystyried yn drosedd ddisgyblu ac yn cael sylw priodol. Bydd y Brifysgol yn gweithredu yn unol â'r Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol (GDPR) a Deddf Diogelu Data 2018.

Datgelu a chymorth i Fyfirwyr sy'n Adrodd ac yn Ymateb

9. Gall myfyriwr ddatgelu profiad o gamymddygiad rhywiol drwy amrywiaeth o ddulliau, gan gynnwys drwy'r system Adrodd a Chymorth, i'r Gwasanaethau Llesiant, i'r Tîm Ymateb i Ddatgeliadau neu i unrhyw aelod o staff y Brifysgol.
10. Bydd y Brifysgol yn ceisio lleihau'r nifer o weithiau y mae'n rhaid i'r Parti sy'n Adrodd ddatgelu digwyddiad o Gamymddygiad a Thrais Rhywiol.
11. Bydd aelod o'r Tîm Ymateb i Ddatgeliadau yn cael ei neilltuo i ddarparu cymorth, cyngor ac arweiniad cyfrinachol i'r Parti sy'n Adrodd. Mae'r tîm yn gweithredu gan ddefnyddio dulliau wedi'u llywio gan drawma. Mae hyn yn golygu adnabod arwyddion trawma, deall sut, beth, ble a phryd i ofyn cwestiynau a defnyddio technegau a strategaethau sy'n lleihau'r posibilrwydd o ail drawma. Byddant hefyd yn gallu helpu i hwyluso atgyfeiriad i sefydliad allanol, sy'n darparu cymorth arbenigol i'r rhai yr effeithir arnynt gan gamymddygiad rhywiol.
12. Bydd aelod o'r Tîm Ymateb i Ddatgeliadau yn cael ei neilltuo i ddarparu cymorth, cyngor ac arweiniad cyfrinachol i'r Parti sy'n Adrodd.
13. Gall y Parti sy'n Adrodd a'r Myfyriwr sy'n Ymateb gyflwyno cais ar gyfer amgylchiadau esgusodol, os ydynt yn ystyried bod yr achos wedi effeithio ar eu perfformiad academaidd. Nid oes angen iddynt ddarparu manylion o dan ba amgylchiadau y maent yn gwneud hynny; Bydd Gwaith Achos Myfyrrwyr yn darparu llythyr i gefnogi'r cais.

Adrodd

14. Yn dilyn datgeliad, bydd y Parti sy'n Adrodd yn cael gwybodaeth a chymorth i'w helpu i ystyried eu hopsiynau, gan gydnabod y gallai fod angen amser arnynt i fyfrio cyn gwneud penderfyniad. Maent yn gallu:
 - gwneud adroddiad i'r heddlu;
 - gwneud adroddiad i'r Brifysgol o dan y Polisi hwn;
 - peidio â rhoi adroddiad am y digwyddiad; a/neu
 - derbyn cyngor ar y cymorth sydd ar gael iddynt, yn y Brifysgol ac mewn gwasanaethau arbenigol.
15. Gellir cyfeirio'r Parti sy'n Adrodd at Ganolfan Atgyfeirio Ymosodiadau Rhywiol, os yw'n briodol. Bydd hyn yn galluogi'r Parti sy'n Adrodd i wneud adroddiad dienw a chael tystiolaeth wedi'i storio tra byddant yn dewis pa opsiwn y maent am ei gymryd.
16. Bydd dymuniadau'r Parti sy'n Adrodd yn cael eu hystyried wrth benderfynu a ddylid cyflwyno adroddiad i'r heddlu. Fodd bynnag, gallai adroddiad gael ei wneud gan y Brifysgol yn groes i ddymuniadau'r Parti sy'n Adrodd os oes angen datgelu'r wybodaeth i ddiogelu'r Parti sy'n Adrodd, neu eraill, rhag niwed neu i atal trosedd arall rhag digwydd. Bydd y Brifysgol yn sicrhau yr ymdrinnir â'r mater yn sensitif a bod yr holl unigolion yr effeithir arnynt yn cael eu cefnogi'n briodol. (Cyfeiriwch hefyd at y Rheoliadau Camymddygiad Anacademaidd, Camymddygiad sydd hefyd yn drosedd, adrannau 2.21 i 2.27).
17. Er y gall y Brifysgol wneud adroddiad, nid yw'r Parti sy'n Adrodd o dan unrhyw rwymedigaeth i ymgysylltu ag ymchwiliad heddlu.
18. Y Panel Asesu Risg fydd yn penderfynu a ddylid adrodd i'r heddlu, a'r Cadeirydd fydd â'r awdurdod cyffredinol i wneud y penderfyniad. Rhaid i Gwnsler Cyffredinol ac Arweinydd Diogelu'r Brifysgol fod yn rhan o'r Panel pan fydd y penderfyniad hwn yn cael ei wneud. Bydd y Panel Asesu Risg yn penderfynu pwy fydd yn gwneud yr adroddiad gwirioneddol i'r heddlu a bydd y rhesymeg dros hyn yn cael ei gofnodi.
19. Os bydd y Parti sy'n Adrodd yn penderfynu peidio â chynnwys yr heddlu, bydd ganddynt yr opsiwn o hyd i ofyn i'r mater gael ei ystyried o dan y Polisi hwn a'r Gweithdrefnau cysylltiedig. O dan yr amgylchiadau hyn, bydd yr achos yn cael ei drin fel achos posibl o dorri'r Cod Ymddygiad Myfyrrwyr ac nid fel trosedd. Cynhelir cyfarfod adolygu achos cychwynnol cyn i unrhyw gamau ffurfiol gael eu cymryd, gan gynnwys cynnull Panel Asesu Risg.
20. Gall y Brifysgol o'i gwirfodd hefyd benderfynu defnyddio'r Polisi hwn a'r Gweithdrefnau cysylltiedig.
21. Lle bo Parti sy'n Adrodd wedi cyflwyno adroddiad drwy Adrodd a Chymorth, bydd hwn yn cael ei ddefnyddio i gychwyn ymchwiliad o dan y Weithdrefn hon. Fel arall, gall y Parti sy'n Adrodd lenwi ffurflen Honiad o Gamymddygiad neu gyflwyno datganiad ysgrifenedig. Ni ellir ymchwilio i ddigwyddiad yr adroddir amdano os yw'r Parti sy'n Adrodd yn dymuno aros yn ddiennw neu os nad yw'n dymuno i fanylion yr honiad gael eu gwneud yn hysbys i'r Myfyriwr sy'n Ymateb. Bydd adroddiadau dienw fel arfer yn cael eu defnyddio ar gyfer dadansoddi tueddiadau yn unig.

Cyngor a chymorth i staff

22. Rhaid i staff sy'n cael datgeliad am ddigwyddiad o gamymddygiad/trais rhywiol gyflwyno adroddiad ar unwaith drwy'r system Adrodd a Chymorth.
23. Mae'r Brifysgol yn disgwyl i staff sy'n adrodd am gamymddygiad rhywiol, neu sy'n dyst iddo, ymgysylltu â'r broses ymchwilio ac unrhyw gais dilynol i fynychu gwrandawriad.
24. Cydnabyddir y gall bod yn dyst i gamymddygiad rhywiol ac ymwneud ag unrhyw broses ddilynol beri gofid. Mae'r Brifysgol yn rhedeg Cynllun Cymorth Staff, a cheir manylion amdano ar wefan Adnoddau Dynol. Yn ogystal, mae gan y Gaplaniaeth brofiad helaeth o ymdrin â materion sensitif ac mae ar gael i gynnis cyngor a chymorth cyfrinachol ffurfiol ac anffurfiol.

Y broses ymchwilio

25. Bydd y broses ymchwilio fel yr amlinellir yn y Weithdrefn ar gyfer Ymchwilio i Achosion o Gamymddygiad Myfyrwr.
26. Mewn achosion sy'n ymwneud â honiadau o gamymddygiad rhywiol, bydd y Swyddog Ymchwilio fel arfer yn un o Swyddogion Ymchwilio Proffesiynol y Brifysgol. Mewn rhai amgylchiadau, gall y Brifysgol benderfynu cyflogi ymchwilydd arbenigol o'r tu allan i'r Brifysgol.
27. Bydd y Parti sy'n Adrodd yn cael y dewis o gael ei gyfweliad wedi'i recordio wedi'i chwarae yn y gwrandawriad, os bydd yr achos yn symud ymlaen i'r cam hwn.
28. Bydd y Swyddog Ymchwilio yn penderfynu a oes angen iddo gyfweld ag unrhyw dystion a nodir naill ai gan y Parti sy'n Adrodd neu'r Myfyriwr sy'n Ymateb. Er mwyn gwneud hynny, bydd yn rhaid iddynt ddatgelu manylion yr achos dan sylw i'r tyst. Bydd yn ofynnol i'r partion dan sylw gadw cyfrinachedd.
29. Bydd y Brifysgol yn rhannu gyda'r Parti sy'n Adrodd dystiolaeth berthnasol a gasglwyd yn ystod ymchwiliad i alluogi'r Parti sy'n Adrodd i ymateb i'r dystiolaeth honno cyn i'r Swyddog Ymchwilio ddod i'w gasgliadau.
30. Bydd y Brifysgol yn rhannu gyda'r Myfyriwr sy'n Ymateb dystiolaeth berthnasol a gasglwyd yn ystod ymchwiliad i alluogi'r Myfyriwr sy'n Ymateb i ymateb i'r dystiolaeth honno cyn i'r Swyddog Ymchwilio ddod i'w gasgliadau.
31. Ar ôl cwblhau'r ymchwiliad, cyflwynir adroddiad y Swyddog Ymchwilio i Ddeon y Gyfadran (neu enwebai). Bydd penderfyniad yn cael ei wneud ynghylch a oes achos i'w ateb ac, os felly, a ddylid cyfeirio'r achos at Bwyllgor Disgyblu/Addasrwydd i Ymarfer.
32. Rhoddir copi o adroddiad y Swyddog Ymchwilio i'r Parti sy'n Adrodd ac i'r Myfyriwr sy'n Ymateb. Rhoddir ystyriaeth i ddarparu'r canlyniad drwy'r Gwasanaethau Myfyrwr, os ystyrir bod hyn yn angenrheidiol a/neu'n briodol.

Pwyllgorau Disgyblu

33. Bydd Pwyllgorau Disgyblu yn cael eu cyfansoddi a'u rheoli fel yr amlinellir yn y Weithdrefn ar gyfer Gwrandawriadau Pwyllgorau Disgyblu/Addasrwydd i Ymarfer.

Presenoldeb yn y gwrandawriad

34. At ddiben y Polisi hwn a'r Gweithdrefnau cysylltiedig, a lle bo'n berthnasol, mae'r Parti sy'n Adrodd yn cael ei ddsbarthu fel tyst. Bydd y Parti sy'n Adrodd yn cael ei wahodd i fynychu'r gwrandawriad. Fodd bynnag, nid oes angen iddynt fynychu ac o ganlyniad gallant wrthod unrhyw wahoddiad o'r fath. Bydd y Brifysgol yn parchu penderfyniad y Parti sy'n Adrodd mewn perthynas â bod yn bresennol yn y gwrandawriad.
35. Os bydd y Parti sy'n Adrodd yn penderfynu peidio â mynychu'r gwrandawriad, bydd y dystiolaeth ysgrifenedig a gyflwynir ganddynt yn cael ei dosbarthu fel 'achlust'. Mae hwn yn derm cyfreithiol am dystiolaeth nad yw'n cael ei phrofi drwy ofyn cwestiynau yn bersonol i'r sawl sy'n darparu'r dystiolaeth. Gallai dystiolaeth achlust gynnwys unrhyw dystiolaeth a recordiwyd ymlaen llaw neu dystiolaeth ysgrifenedig.
36. Bydd dystiolaeth achlust yn cael ei hystyried gan y Pwyllgor i benderfynu a ddylid ei chynnwys fel rhan o'r sylfaen dystiolaeth. Os caiff ei chynnwys, yna rhaid i'r Pwyllgor benderfynu pa bwys neu bwysigrwydd y dylid ei roi i'r dystiolaeth hon. Mae amgylchiadau a allai arwain at roi llai o bwys ar dystiolaeth y Parti sy'n Adrodd na thystiolaeth bersonol y Myfyriwr sy'n Ymateb yn cynnwys, er enghraifft, a oes gwahaniaethau pwysig a heb eu profi rhwng y cyfrifon a roddwyd, ac a fu cyfle i'r Myfyriwr sy'n Ymateb herio'r dystiolaeth sy'n ymwneud â'r gwahaniaethau hynny. Mae'n debygol y rhoddir llai o bwys neu bwysigrwydd i dystiolaeth achlust (os yw'n dderbyniol).
37. Gall y Brifysgol ofyn i aelodau o staff ac unrhyw bersonau eraill sy'n berthnasol i'r achos fynychu'r gwrandawriad fel tystion. Bydd y Parti sy'n Adrodd a'r Myfyriwr sy'n Ymateb yn cael gwybod am enwau unrhyw dystion cyn y gwrandawriad.
38. Gellir cynnal y gwrandawriad yn bersonol neu drwy ddulliau electronig. Pan fydd gwrandawriad yn cael ei gynnal yn bersonol, gwneir darpariaeth i'r Parti sy'n Adrodd fod yn bresennol naill ai'n bersonol neu drwy ddulliau electronig, mewn ystafell ar wahân.

Canlyniad

39. Bydd penderfyniad ar y wybodaeth i'w darparu i'r Parti sy'n Adrodd ar ganlyniad a sancsiynau yn cael ei wneud fesul achos, ar y cyd â'r Swyddog Diogelu Data.

Rheoliadau a Gweithdrefnau CysylltiedigRheoliadau Camymddygiad Anacademaidd

Gweithdrefnau Camymddygiad Anacademaidd, gan gynnwys:

- Gweithdrefn ar gyfer Gwrandawriadau Disgyblu/Addasrwydd i Ymarfer
- Gweithdrefn ar gyfer Ceisiadau am Adolygiad
- Gweithdrefn ar gyfer Ystyried Cynrychiolaeth Gyfreithiol
- Gweithdrefn Asesu Risg
- Canllawiau ar Gymhwyso Cosbau
- Rheoliadau a Gweithdrefn Amgylchiadau Esgusodol
- Rheoliadau a Gweithdrefn Cymorth i Astudio

Canllawiau ar Gymhwyso Sancsiynau

TROSEDD DISGYBLU	ENGHREIFFTIAU O YMDDYGIAD ANNERBYNIOL	ENGHREIFFTIAU O SANCSIYNAU	CYFRIFOLDEB AM OSOD SANCSIWN
Camymddygiad Rhywiol	<ul style="list-style-type: none"> • Cymryd rhan mewn cyfathrach rywiol neu weithred rywiol heb gydsyniad • Ceisio cymryd rhan mewn cyfathrach rywiol neu weithred rywiol heb gydsyniad • Gweinyddu sylwedd er mwyn cymryd rhan mewn cyfathrach rywiol neu weithred rywiol heb gydsyniad • Tagu nad yw'n angheuol ar gyfer boddhad rhywiol • Tynnu lluniau personol/anweddus o berson arall heb eu cydsyniad, er enghraifft lluniau i fyny sgert • Rhannu, neu fygwth rhannu, deunyddiau rhywiol preifat person arall heb gydsyniad a/neu olygu delweddau i'w gwneud yn rhywiol gignoeth • Voyeuriaeth • Dangos organau rhywiol yn amhriodol i berson arall • Dilyn person arall dro ar ôl tro, mewn ffordd a allai eu gwneud yn anghyfforddus • Gwneud sylwadau digroeso o natur rywiol • Gorfodaeth neu fwlio ag elfennau rhywiol • Gwahoddiadau a/neu ofynion rhywiol 	<ul style="list-style-type: none"> • Diarddel • Ataliad/gwaharddiad • Cyfyngiadau/amodau • Rhybudd llafar • Ymddiheuriad ysgrifenedig 	Pwyllgor Disgyblu/Addasrwydd i Ymarfer y Brifysgol Deon y gyfadran y mae'r myfyriwr yn perthyn iddi

	<ul style="list-style-type: none"> • Troseddau rhyw plant, gan gynnwys meithrin perthynas amhriodol • Masnachu pobl ar gyfer camfanteisio rhywiol • Gwahoddiadau a/neu ofynion rhywiol 		
	<ul style="list-style-type: none"> • Bygythiadau i rannu sibrydion neu luniau rhywiol • Gwneud sylwadau digroeso o natur rywiol • Gwahoddiadau a/neu ofynion rhywiol 	<ul style="list-style-type: none"> • Rhybudd llafar • Ymddiheuriad ysgrifenedig 	Deon y gyfadran y mae'r myfyriwr yn perthyn iddi